

Konkreettisia keinoja maaseutututkijoiden ja kehittäjien yhteistyön syventämiseen

– Maaseutuparlamentin työpajan satoa

Maaseudun uusi aika -yhdistys järjesti valtakunnallisessa maaseudun suurta-pahtumassa Maaseutuparlamentissa Leppävirralla 2.9.2017 työpajan, jossa pohdittiin, miten maaseutututkijoiden ja -kehittäjien yhteistyötä pystyttäisiin parantamaan. Työryhmään osallistui yhteensä 15 henkeä, ja ryhmässä oli sekä tutkijoita, kehittäjiä, maaseutuyrittäjiä että muuten maaseudusta kiinnostuneita ihmisiä. Koostumus oli siis ihanteellinen hedelmälliselle ideoinnille ja ajatusten vaihdolle.

Osallistuminen on ajankohtainen yhteiskunnallinen teema, ja se on myös keskeinen osa maaseutupoliittikkaa ja maaseudun kehittämistä. Yksi olennainen osallistumisen lisäämisen väline on eri tahojen vuoropuhelun lisääminen, ja maaseutuparlamentti tarjosi tähän erinomaisen mahdollisuuden. Työpajamme kautta pyrimme keräämään ja tuomaan esille eri maaseudun toimijoiden näkemyksiä maaseutututkimuksen ja kehittämisen yhteistyön syventämisen keinoista. Kehittäjien ja tutkijoiden välisen dialogin edistäminen onkin ollut Maaseudun uusi aika -yhdistyksen perustamisen tärkein tavoite, ja tähän tavoitteeseen vieviä keinoja pohditaan yhdistyksessä säännöllisesti. Työpajaan osallistujat ideoivat ahkerasti ja heillä oli lukuisia ehdotuksia, miten syventää tutkimuksen ja kehittämisen yhteyttä. He toivat esille selkeän tarpeen mm. lisätä konkreettisia

yhteistyön tapoja ja parantaa tiedonkulkua eri toimijoiden kesken.

Työpajassa jokainen osallistui kolmen erillisen teeman parissa ryhmäkeskusteluun, joissa keskustelujen tulokset kirjattiin konkreettisiksi ehdotuksiksi. Tilaisuuden lopuksi jokainen sai äänestää kunkin teeman kolmea omasta mielestään tärkeintä ehdotusta. Äänien perusteella saatiinkin esille toivotuimmat tavat edistää teemojen aiheita. Kaiken kaikkiaan työpajassa syntyi runsaasti keskustelua ja laadukkaita ehdotuksia. Vaikka kaikki ehdotukset eivät saaneetkaan ääniä, se ei suinkaan tarkoita sitä, etteivätkö myös ne olisi kokeilemisen arvoisia toimintatapoja.

Miten maaseutututkimuksen tuloksia voitaisiin hyödyntää paremmin?

Ensimmäisen ryhmäkeskustelun tavoitteena oli löytää erilaisia keinoja tutkimustulosten parempaan hyödyntämiseen. Eniten kannatusta saivat ideat, joilla pyrittiin parantamaan tutkimuksen saavutettavuutta kehittäjien ja muiden maaseudun toimijoiden keskuudessa.

”Tutkimustiedon ‘tulkit’ Esim. kehittäisyhtiöt ja hankevetäjät vievät tiedon kentälle” (8 ääntä)

”Tutkimustulos konkreettisesti mallinnettava” (8 ääntä)

”Tulosten jalkauttaminen. Kohderyhmälle ‘markkinointi’” (7 ääntä)

”Tutkimusaiheet ja -kysymykset käytännön kentältä” (3 ääntä)

Ehdotusten kautta tuli selkeästi esille se, että tutkijoiden ja kehittäjien yhteistyötä pitää lisätä. Tällä hetkellä tieto ei kulje riittävästi. Jotta tutkimustietoa saataisiin hyödynnettyä paremmin kentällä, se pitää popularisoida eli saada helposti omaksuttavaan muotoon. On myös lisättävä keinoja välittää tutkimusten tuloksia kehittäjien käyttöön. Tiedon pitää kuitenkin kulkea kumpaankin suuntaan, sillä kehittäjien kokemukset käytännön työstä ovat arvokasta aineistoa tutkijoille. Työpajaan osallistuneet yrittäjät korostivat myös sitä seikkaa, että he kaipaavat selkeästi mallinnettuja tuloksia, joita voi suoraan hyödyntää yritystoiminnassa.

Vaikka keskusteluissa korostettiin tutkimuksen hyödynnettävyyttä, haluttiin kuitenkin korostaa pitkäjänteisen perustutkimuksen merkitystä.

”Pitkäjänteisyys ja jatkuvuus tutkimusmaailmassa” (6 ääntä)

”Rahoitus kuntoon” (4 ääntä)

”Aikaikkunoiden tunnistaminen” (2 ääntä)

”Mielenkiintoinen aihe sytyttää ja syntyy tietoon hinku!” (1 ääni)

”Tutkimuksen sitominen alueeseen ja ihmiseen” (1 ääni)

”Tutkimuksen tulee olla hyödynnettävissä. Mutta myös perustutkimusta tarvitaan ts. etukäteen ei aina voi tietää mikä on hyödyllistä.”

”Tutkimuksen uskottavuuden ja puolueettomuuden säilyttäminen”

Tutkijoiden lisäksi myös työpajaan osallistuneet kehittäjät ja yrittäjät toivoivat että tutkimuksen rahoitus saataisiin kuntoon ja että se olisi pitkäjänteisempää. Monilla osallistujilla oli kokemus, että siinä vaiheessa kun tutkimustietoa pitäisi alkaa hyödyntää käytännössä ja siihen tarvittaisiin myös tutkijan panosta, on rahoituksen loppumisen takia siirrytty jo seuraaviin työtehtäviin tai jopa tutkimaan kokonaan uutta aihetta. Näin tutkimustiedon hyödyntäminen jää vajavaiseksi aidon kumppanuuden sijaan.

Mielenkiintoisia ja ajankohtaisia tutkimusaiheita

Toisen ryhmäkeskustelun tavoitteena oli ideoida mielenkiintoisia ja ajankohtaisia, maaseudun kehittämiseen liittyviä tutkimusaiheita. Alueiden ja kylien elinvoimaisuuden säilyttäminen, viihtyvyys ja hyvinvointi nousivat tärkeiksi tutkimusta vaativiksi teemoiksi.

”Mikä tekee kylistä aktiivisen – tutkimustiedon kerääminen” (5 ääntä)

”40 poikamiestä, mistä vaimot” (4 ääntä)

”Mitkä asiat edistää suvaitsevaisuutta kylillä?” (3 ääntä)

”Digitalisaatio, miten kehitetään?” (3 ääntä)

”Miten edistää sosiaalista pääomaa?” (3 ääntä)

”Kylän vahvuudet ja voimavarat” (1 ääntä)

”Maaseutu kasvuympäristönä. Rajoittaako? Positiiviset vaikutukset? Vaikuttaako lapsen kehitykseen? Onko eroa aktiivisella kylällä kasvaneen lapsen hyvinvoinnissa verrattuna passiivisiin kyliin? Yrittäjyyteen ja elinkeinoihin liittyvät kysymykset nähtiin myös merkittävänä maaseudun elinvoimaisuuden edistämisessä.

”Maaseutu yrittäjän toimintaympäristönä – edut ja esteet” (5 ääntä)

”Nuorten työpaikkojen saaminen ja luominen maaseudulle” (5 ääntä)

”Suomalaisten tuotteiden lisäarvo ja niiden todentaminen” (3 ääntä)

”Maatalouden rakennemuutos nopeaa. Miten vaikuttaa rakenteisiin ja maankäyttöön?” (2 ääntä)

”Ruokaketju pellolta pöytään. (Keski-Suomessa on jo)” (1 ääni)

”Erikoiskasvit ja niiden markkinat”

”Laajenevien maatilojen tarpeet, koulutus, työhyvinvointi ja jakaminen, työvoiman saatavuus.”

Maaseudun toiminnot ovat hyvin moninaisia ja siellä piilee isoja mahdollisuuksia. Tekemätöntä työtä riittää niin yrittäjille kuin vapaaehtoistoimijoillekin. Suurin osa ehdotuksista liittyi uuteen yritystoimintaan ja suomalaisten tuotteiden lisäarvon todentamiseen sekä yhteisöllisen toiminnan lisäämiseen. Kaikki nämä tuovat elinvoimaa kylille. Meillä on jo nyt paljon aktiivisia kyliä, joista löytyy loistavia käytänteitä, mutta kuten työpajan yhteisessä loppukeskustelussa todettiin, kylä- ja maaseutuelinkeinojen tutkimus on hajallaan, eikä se ole tavoittanut kehittäjiä ja yrittäjiä riittävästi. Kaikki tämä tieto pitäisi saada kerättyä yhteen ja popularisoitua, jotta se saataisiin parhaalla mahdollisella tavalla käyttöön.

Elinkeinojen kehittämisen ja muiden maaseutu- arvojen yhteensovittaminen ei ole aina helppoa, ja niiden suhteista kaivattiin lisää tietoa.

”Yritys- ja asutusmaaseudun yhteensovittaminen kaavoituksessa” (2 ääntä)

”Biotalous ja luontomatkailemisen ristiriidat?” (2 ääntä)

”Miten maaseutu saadaan säilymään ja miksi? Muitakin arvoja kuin taloudelliset”

”Biotalous vaikutukset maaseutukylien talouteen, ympäristöön ja viihtyvyyteen”

Maaseudun kehityksessä ja kehittämisessä on sekä taloudellinen, sosiaalinen, kulttuurinen että ekologinen ulottuvuus. Tutkimuksen avulla pystyttäisiin avaamaan lisää niiden roolia ja keskinäisiä suhteita, ja myös ratkaisemaan ristiriidoista aiheutuva paikallisen kehityksen esteitä.

Konkreettisia keinoja ja ideoita kehittäjien ja tutkijoiden yhteistyön syventämiseksi

Kolmannen ryhmäkeskustelun tavoitteena oli miettiä keinoja kehittäjien ja tutkijoiden yhteistyön syventämiseksi. Osallistujat ideoivat erilaisia kohtaamisen tapoja ja paikkoja.

- ”Yhteinen some-kanava. Ajatukset täydentyvät” (10 ääntä)
 - ”Opintomatka, tutkijat ja kehittäjät etsimään hyviä käytäntöjä” (5 ääntä)
 - ”Toisen työhön tutustuminen, vietä tet-jakso, tutkijat/kehittäjät/yrittäjät” (3 ääntä)
 - ”Yhteinen keskustelufoorumi säännöllisesti” (2 ääntä)
 - ”Tutkijoiden ja kehittäjien törmäyttäminen” (2 ääntä)
 - ”Avoimet ovet tutkimuslaitoksiin”
 - ”Tutkimusten yleistajuistaminen ja julkaiseminen paikallislehdissä” (1 ääni)
 - ”Olemassa olevien verkostojen hyödyntäminen”
 - ”Koetointa ja käytäntö -lehti uudelleen julkaisuun”
 - ”Rahoituksen takaaminen tutkimukseen”
- Tutkijoilta toivottiin vahvempaa roolia hankemaailmassa. Samoin tutkimuslaitosten ovien toivottiin olevan avoimempia kehittäjille.
- ”Tutkijat mukaan käytännön kenttätöihin ja hankkeisiin” (5 ääntä)
 - ”Kehittämishankkeiden ohjausryhmään tutkimuksen edustaja mukaan ja tutkimushankkeiden ohjausryhmään kehittäjä” (5 ääntä)
 - ”Yhteiset projektit, tutkijat ja kehittäjät” (4 ääntä)
 - ”Käytännönläheiset opinnäytetyöt” (1 ääni)

Tuloksien mukaan ryhmä koki erittäin tärkeäksi tutkijoiden, kehittäjien ja yrittäjien verkottumisen. Siihen, miten se toteutettaisiin, tuli runsaasti erilaisia ja myös käyttökelpoisia ehdotuksia. Verkottuminen lähtee kohtaamisesta ja toistensa tuntemisesta, jolloin syntyy toisilta oppimista ja laajempaa ymmärrystä. Dialogi voi tapahtua kasvokkain, tai sitten se voi toteutua esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.

Yhteistyöstä saatava synergiaetu on enemmän

kuin osiensa summa. Esimerkiksi kehittäjien käyttämää tutkimustietoa uutisoidaan käytännönläheisten hankkeiden kautta usein paikallislehdissä, vaikka ne olisivat vaiettu valtamediassa, koska tutkimustulokset ovat olleet ”väärää” eli kaupungistumistrendille epäsuotuisia.

Ideoista konkretiaksi?

Haastamme jokaisen tätä artikkelia lukevan maaseudun tutkijan, kehittäjän ja virkamiehen miettimään yhtä pientä konkreettista tekoa, jonka avulla hän pystyisi lisäämään yhteistyötä eri tahojen välillä. Se voi olla opintomatka osallistuminen, tutkijan pyytäminen hankkeen ohjausryhmään, kehittäjän pyytäminen yliopiston seminaariin puhujaksi, yhteistyökurssien järjestäminen opiskelijoille, tiedotteen lähettäminen jne. Tai sitten se voi tarkoittaa yksinkertaisesti jutustelua kahvipöydässä.

Meidän Mua:n hallituksessa toimivien haasteena on miettiä, miten tutkijatapaamisessa voitaisiin syventää vuoropuhelua entisestään.

Yhteistyön lisääminen lähtee ennen kaikkea meistä käytännön tekijöistä, askel kerrallaan.

